

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/23/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200015
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200015.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne Opálové bane Dubník a.s., so sídlom Dubník, 082 07 Červenica, IČO: 36 472 395, právne zastúpená JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom, Žižkova 6, 040 01 Košice, proti žalovanému (sťažovateľovi) Hlavnému banskému úradu, so sídlom Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica, za účasti: 1/ Obec Červenica, Červenica 41, 082 07 Červenica 2/ (sťažovateľka) Opálové bane Libanka, s.r.o., so sídlom Floriánova 3201/12, 080 01 Prešov, právne zastúpená JUDr. Lukášom Polákom, advokátom, so sídlom Hlavná 137, 080 01 Prešov, 3/ Lesy Slovenskej republiky, š.p., Odštepny závod Prešov, Obrancov mieru 6, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 836-1784/2015 zo dňa 3.novembra 2015, o kasačných sťažnostiach žalovaného a pribratého účastníka 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/1/2016-225 zo dňa 28. februára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/1/2016-225 zo dňa 28. februára 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Obvodný bankský úrad v Košiciach, ako prvoinštančný správny orgán, rozhodnutím č. 189-1433/2015-IV zo dňa 26.05.2016 podľa § 12 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“) povolil žiadateľovi pribratému účastníkovi 2/ banksú činnosť sprístupňovanie starých bankských diel na iné účely a práce na ich udržiavani v bezpečnom stave v dobývacom priestore Červenica podľa overeného plánu priloženého k žiadosti s miestom činnosti na lokalite Libanka v určenom dobývacom priestore Červenica, v kat. území L., s identifikačným číslom XXX XXX v okrese Prešov s číselným kódom 707, v Prešovskom kraji s kódom 7, s určením zodpovedného vedúceho zamestnanca, s platnosťou neobmedzene počas platnosti č. OU-PO-OSZP1-2014/012733-018/SJ z 24.11.2014. Vo

výroku rozhodnutia súčasne určil osobitné technické podmienky podľa § 18b ods. 2 zákona č. 51/1988 Zb.

2. Na odvolanie žalobkyne žalovaný rozhodnutím č. 836-1784/2015 zo dňa 03.11.2015 odvolanie zamietol a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu zmenil vo výrokovej časti nasledovne: „Miesto činnosti vo výroku rozhodnutia doplna textom... na obzore Jozef, Viliam a Ľudovít. Doplnil napadnuté rozhodnutie o novú osobitnú technickú podmienku pod bodom 14. Pri sprístupňovaní štôlne „Jozef“ rešpektovať rozsah jej pamiatkovej ochrany stanovený Krajským pamiatkovým úradom Prešov v rozsahu ním vykonanej revízie. Prípadné práce súvisiace s povoľovanou činnosťou, ktorými môžu byť dotknuté štôlna „Jozef“ a šachta „Fedö“, ktoré budú mať charakter obnovy národnej kultúrnej pamiatky, tento zámer prác, pred ich povolením a realizáciou predložiť na rozhodnutie Krajskému pamiatkovému úradu Prešov“, a v časti odôvodnenie nasledovne: „Vypúšťa text na str. 8 a 9 počínajúc textom v druhom odseku na ôsmej strane „Podľa výpisu z listu vlastníctva...“ až po koniec druhého odseku na deviatej strane... „k zmenšeniu jej majetku a bezdôvodnému obohateniu obžalovaného.“

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd v Prešove preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej, a preto postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d), e) a g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 S.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania priznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

5. Proti rozsudku krajského súdu podali žalovaný a pribratý účastník 2/ v zákonnej lehote kasačné sťažnosti z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) a písm. f) S.s.p., v ktorých navrhli kasačnému súde, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zhodne namietali okrem iného nezrozumiteľnosť rozhodnutia krajského súdu ako aj jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

6. Žalobca vo vyjadrení ku kasačným sťažnostiam uviedol, že obe kasačné sťažnosti považuje za nedôvodné v celom rozsahu, a preto navrhol kasačnému súde, aby ich zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

7. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačné sťažnosti boli podané oprávnenými osobami v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačné sťažnosti sú dôvodné. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. augusta 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 139 ods. 2 S.s.p., v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh

administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

8. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým správny súd zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie.

9. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu musí kasačný súd zdôrazniť, že postupom krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu a vydaním preskúmaného rozhodnutia bolo porušené právo účastníkov konania na spravodlivý proces.

10. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06). Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

11. Najdôležitejšou časťou odôvodnenia akéhokoľvek rozsudku je tzv. právna veta, t. j. právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok a ktorý musí korešpondovať s výrokom a musí umožniť každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Pri nedostatku právnej vety nie je možné dospieť ani k záveru, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne, keďže výroku nekorešponduje relevantné odôvodnenie (m. m. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/41/2011 zo dňa 29.09.2011).

12. Preskúmané rozhodnutie krajský súd zrušil z dôvodov, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na riadne posúdenie veci, z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia a nedostatku dôvodov a z dôvodu, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej. Vo vzťahu k dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného kasačný súd uvádza, že skutková a právna časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu sa obmedzuje len na konštatovanie zistení z administratívneho spisu, ich rekapituláciu, citáciu zákonných ustanovení, pričom však krajský súd dostatočne a zrozumiteľne neuviedol vzťah medzi citovanými právnymi predpismi a skutkovými zisteniami ako ani vlastnú právnu úvahu vo vzťahu k týmto dôvodom. Kasačnému súdu nie je zrejmé, na základe akých právnych úvah dospel krajský súd k uvedeným záverom. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu absentuje akékoľvek odôvodnenie právnej úvahy krajského súdu. Kasačný súd dodáva, že krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal ani s námietkami žalobkyne uvedenými v žalobe.

13. Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach stabilne uvádza: „Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).“ (napr. III. ÚS 107/07). Ústavný súd SR tiež uvádza: „Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie (subsumpcia

skutkového stavu pod zvolené právne normy) nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“ (I. ÚS 33/2012).

14. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva „...účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté. Navyše, odôvodnené rozhodnutie dáva stranám možnosť odvolať sa proti rozhodnutiu, ako aj možnosť, aby bolo rozhodnutie preskúmané odvolacím orgánom. Len ak sú vydávané odôvodnené rozhodnutia, môže existovať verejná kontrola výkonu súdnictva.“ (napr. Suominen v. Fínsko, § 37, 1. júl 2003; Tatishvili v. Rusko, § 58, 22. február 2007).

15. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Kasačný súd má za to, že z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nie je vôbec zrejmé ako sa krajský súd vysporiadal so žalobnými námietkami žalobkyne a v čom vidí vlastne krajský súd dôvody na zrušenie rozhodnutia žalovaného uvedené v § 191 ods. 1 písm. d), e), g) S.s.p.

16. Záverom kasačný súd poznamenáva, že nie je úlohou kasačného súdu domýšľať dôvody, pre ktoré prvoinštančný súd rozhodol vo veci tak ako rozhodol, ani nahrádzať úlohu správneho súdu v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov. Preto krajský súd pochybil, keď rozhodnutie žalovaného zrušil bez toho, aby uviedol zrozumiteľný právny názor na skutkové a právne otázky súvisiace so zrušujúcim rozhodnutím. Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky.

17. Kasačný súd s ohľadom na uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. Ostatnými sťažnostnými bodmi sa kasačný súd nezaoberal, nakoľko zistil závažný dôvod odôvodňujúci zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť, pričom krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p. Právnym názorom kasačného súdu je krajský súd viazaný (§ 469 S.s.p.).

18. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.